

Mesur Arfaethedig Caeau Chwarae (Ymgysylltiad Cymunedau â Phenderfyniadau Gwaredu) (Cymru) 200-

MESUR gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ynghylch ymgysylltiad cymunedau â phenderfyniadau gan yr awdurdodau lleol yng Nghymru a ddylid gwaredu caeau chwarae; ac at ddibenion sy'n gysylltiedig â hynny.

Mae'r Mesur hwn, a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar [ ] ac a gymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor ar [ ], yn deddfu'r darpariaethau canlynol:-

Fifth Draft KB 16.4.08

1 Cyfyngiad ar waredu caeau chwarae gan yr awdurdodau lleol yng Nghymru

- (1) Ni chaiff awdurdod lleol yng Nghymru ("yr awdurdod") waredu cae chwarae nac unrhyw ran o gae chwarae oni fydd wedi cydymffurfio yn gyntaf â gofynion adrannau 3 i 6.
- (2) Os yw'r awdurdod wedi cydymffurfio â'r gofynion hynny mewn perthynas â gwarediad arfaethedig –
  - (a) rhaid cymryd hefyd ei fod wedi cydymffurfio â'r gofynion hynny mewn perthynas â gwarediad arfaethedig diwygiedig;
  - (b) rhaid peidio â chymryd ei fod wedi cydymffurfio â'r gofynion hynny oni fydd y gwarediad yn digwydd cyn pen 12 mis ar ôl y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad y cyfeirir ato yn adran 3(8) am y tro cyntaf.

2 Y prif ddiffiniadau

Yn y Mesur hwn –

- (a) ystyr "awdurdod lleol" yw –
  - (i) cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol,
  - (ii) cyngor cymuned (gan gynnwys cyngor cymuned sydd wedi'i ddynodi'n gyngor tref), neu
  - (i) awdurdod parc cenedlaethol;
- (b) ystyr "cae chwarae" yw'r cyfan o safle sy'n cynnwys o leiaf un maes chwarae;
- (c) ystyr "gwaredu" yw caniatáu unrhyw ystâd neu fuddiant mewn tir (heblaw tenantiaeth fer) neu wneud cytundeb i wneud hynny, ac ystyr "tenantiaeth fer" yw –
  - (ii) cyfnod heb fod yn fwy na saith mlynedd, neu
  - (iii) aseinio cyfnod nad oes iddo, ar ddyddiad yr aseinio, fwy na saith mlynedd i redeg; ac
- (ch) ystyr "maes chwarae" yw ardal ddynodedig sydd, ynghyd ag unrhyw ardal or-redeg –
  - (i) yn 0.2 hectar neu fwy o ran arwynebedd, y bwriedir iddi gael ei defnyddio i chwarae criced, hoci, pêl-droed, pêl-fas, pêl-rwyd, rownderi neu rygbi,
  - (ii) yn 0.1 hectar neu fwy o ran arwynebedd, y bwriedir iddi gael ei defnyddio i chwarae bowls, neu
  - (iii) yn 0.06 hectar neu fwy o ran arwynebedd, y bwriedir iddi gael ei defnyddio i chwarae tennis.

3 Datganiad o'r effaith

- (1) Rhaid i'r awdurdod baratoi datganiad sy'n nodi natur y gwarediad arfaethedig ac sy'n disgrifio effaith y gwarediad arfaethedig ar y canlynol –
  - (a) y ddarpariaeth gyffredinol ar gyfer caeau chwarae yn y gymdogaeth, gan gynnwys ansawdd y caeau chwarae hynny a'u hygyrchedd,

Fifth Draft KB 16.4.08

- (b) iechyd a lles trigolion y gymdogaeth yn gyffredinol ac iechyd a lles plant a phersonau ifanc yn benodol, ac
  - (c) unrhyw strategaeth y mae'n ofynnol i'r awdurdod ei pharatoi o dan adran 4(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 (p.22).
- (2) Yn yr adran hon cyfeirir at ddatganiad sy'n cael ei baratoi o dan is-adran (1) fel "datganiad o'r effaith".
  - (3) Mae'r cyfeiriadau yn yr adran hon at "y gymdogaeth" yn gyfeiriadau at yr ardal neu'r ardaloedd y mae'r rhai a fyddai'n debyg o ddefnyddio'r cae chwarae pe bai'n parhau i fod ar gael i'w ddefnyddio yn dod ohoni neu ohonynt ac nid yw'n berthnasol a yw'r ardal honno y tu mewn i ardal yr awdurdod lleol sy'n bwriadu gwaredu'r cae chwarae.
  - (4) Wrth ddisgrifio'r effaith y cyfeirir ati yn is-adran (1) caiff y datganiad o'r effaith gymryd i ystyriaeth unrhyw ddarpariaeth arall ar gyfer caeau chwarae y mae'r awdurdod yn bwriadu ei gwneud neu ei sicrhau adeg y gwarediad arfaethedig neu cyn yr adeg honno.
  - (5) Rhaid i'r datganiad o'r effaith –
    - (a) bod ar gael i'w archwilio am gyfnod di-dor o ddim llai na phedair wythnos yn ystod oriau swyddfa arferol ym mhrif swyddfa'r awdurdod ac, os yw'n rhesymol ymarferol, mewn un neu fwy o fannau yn y gymdogaeth, a
    - (b) os oes gan yr awdurdod wefan, ymddangos ar y wefan honno yn ystod y cyfnod y cyfeirir ato ym mharagraff (a).
  - (6) Cyhyd ag y caiff tâl rhesymol ei dalu, rhaid i'r awdurdod ddarparu copi o'r datganiad o'r effaith ar gyfer unrhyw berson y caiff yr awdurdod gais ganddo yn ystod y cyfnod y cyfeirir ato yn is-adran (5)(a)
  - (7) Yn y Mesur hwn cyfeirir at y cyfnod y cyfeirir ato yn is-adran (5)(a) hwn fel "y cyfnod adneuo".
  - (8) Rhaid i hysbysiad –
    - (a) sy'n nodi'r gwarediad arfaethedig,
    - (b) sy'n nodi'r cyfnod adneuo,
    - (c) sy'n datgan y lle neu'r lleoedd y gellir archwilio'r datganiad o'r effaith yn ystod y cyfnod adneuo a rhwng pa adegau y caniateir ei archwilio,
    - (ch) sy'n rhoi gwybod i'r cyhoedd fod ganddynt hawl, yn unol ag is-adran (6), i gael copi o'r datganiad o'r effaith, a
    - (d) sy'n rhoi gwybod i'r cyhoedd fod ganddynt hawl, yn ystod y cyfnod ymgynghori, i gyflwyno sylwadau i'r awdurdod mewn perthynas â'r gwarediad arfaethedig a thrwy ba fodd y gallant wneud hynny,

gael ei gyhoeddi gan yr awdurdod yn ystod o leiaf ddwy wythnos o'r bron mewn un neu fwy o bapurau newydd sy'n cylchredeg yn y gymdogaeth.
  - (9) Ni chaiff y cyfnod adneuo ddod i ben lai na phum wythnos ar ôl y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad y cyfeirir ato yn is-adran (8) am y tro cyntaf.
  - (10) Ystyr y "cyfnod ymgynghori" yw'r cyfnod sy'n dechrau ar yr un diwrnod â'r cyfnod adneuo ac sy'n dod i ben bythefnos ar ôl diwedd y cyfnod adneuo.

Fifth Draft KB 16.4.08

4 Ymgynghori

- (1) Rhaid i'r awdurdod, heb fod yn hwyrach na'r diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad y cyfeirir ato yn is-adran 3(8) am y tro cyntaf, gymryd camau rhesymol i ddod â'r datganiad a baratowyd yn unol ag adran 3(1) i sylw'r canlynol—
  - (a) pob un o'r cyrff a nodir yn yr Atodlen, a
  - (b) unrhyw gyrff eraill y mae'n ymddangos i'r awdurdod eu bod yn cynrychioli buddiannau personau sy'n debyg o ddefnyddio'r cae chwarae, ac yn enwedig buddiannau plant a phersonau ifanc sy'n gwneud hynny a'u rhieni,a rhoi gwybod i'r cyrff hynny fod ganddynt hawl, yn ystod y cyfnod ymgynghori, i gyflwyno sylwadau i'r awdurdod mewn perthynas â'r gwarediad arfaethedig a thrwy ba fodd y gallant wneud hynny.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, ddiwygio'r Atodlen o dro i dro.

5 Ystyried sylwadau

- (1) Rhaid i'r awdurdod ystyried unrhyw sylwadau mewn perthynas â'r gwarediad arfaethedig sy'n dod i law yn ystod y cyfnod ymgynghori.
- (2) Caiff yr awdurdod ystyried unrhyw sylwadau o'r fath sy'n dod i law ar ôl diwedd y cyfnod ymgynghori.

6 Y penderfyniad a ddylid bwrw ymlaen â'r gwarediad arfaethedig

- (1) Os bydd yr awdurdod, ar ôl ystyried unrhyw sylwadau y mae'n ofynnol iddo eu hystyried neu y mae ganddo bŵer i'w hystyried o dan adran 5, yn penderfynu peidio â bwrw ymlaen â'r gwarediad, rhaid iddo gyhoeddi hysbysiad ynglŷn â'r ffaith honno mewn un neu fwy o bapurau newydd sy'n cylchredeg yn y gymdogaeth.
- (2) Os bydd yr awdurdod, ar ôl ystyried sylwadau o'r fath, yn penderfynu bwrw ymlaen â'r gwarediad neu â chynnig diwygiedig rhaid iddo—
  - (a) paratoi datganiad penderfynu,
  - (b) cyhoeddi hysbysiad, yn ystod o leiaf ddwy wythnos o'r bron, mewn un neu fwy o bapurau newydd sy'n cylchredeg yn y gymdogaeth, ynglŷn â'r lle neu'r lleoedd y gellir archwilio'r datganiad penderfynu ac yn ystod pa gyfnod a rhwng pa adegau y caniateir ei archwilio,
  - (c) trefnu bod y datganiad penderfynu ar gael i'w archwilio am gyfnod di-dor o ddim mwy na phedair wythnos yn ystod oriau swyddfa arferol ym mhrif swyddfa'r awdurdod ac, os yw'n rhesymol ymarferol, mewn un neu fwy o lleoedd yn y gymdogaeth honno, ac
  - (ch) os oes gan yr awdurdod wefan, peri i'r datganiad penderfynu ymddangos ar y wefan honno yn ystod y cyfnod y cyfeirir ato ym mharagraff (c).
- (3) Mae "datganiad penderfynu" yn ddatganiad sy'n crynhoi'r sylwadau y mae'r awdurdod wedi'u hystyried o dan adran 5 ac sy'n nodi ei resymau dros fwrw ymlaen â'r gwarediad (neu â gwarediad arfaethedig diwygiedig),

Fifth Draft KB 16.4.08

- (4) Cyhyd ag y caiff tâl rhesymol ei dalu, rhaid i'r awdurdod ddarparu copi o'r datganiad penderfynu ar gyfer unrhyw berson y caiff yr awdurdod gais ganddo yn ystod y cyfnod y cyfeirir ato yn is-adran (2)(c).
- (5) Ni chaiff y cyfnod y cyfeirir ato yn is-adran (2)(c) ddod i ben lai na phum wythnos ar ôl y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad y cyfeirir ato yn is-adran (2)(b) am y tro cyntaf.
- (6) Ni chaiff yr awdurdod waredu'r cae chwarae nes bod y cyfnod y cyfeirir ato yn is-adran (2)(c) wedi dod i ben.

7 Cyfarwyddiadau gan Weinidogion Cymru

- (1) Os caiff Gweinidogion Cymru sylwadau –
  - (a) bod awdurdod yn bwriadu gwaredu cae chwarae, a
  - (b) bod yr awdurdod wedi methu, mewn unrhyw ffordd, â chydymffurfio â gofynion adrannau 3 i 6 o'r Mesur hwn mewn perthynas â'r gwarediad arfaethedig,caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo'r awdurdod i beidio â bwrw ymlaen â'r gwarediad a rhaid i'r awdurdod gydymffurfio â'r cyfarwyddyd hwnnw.
- (2) Yn yr adran hon cyfeirir at gyfarwyddyd sy'n cael ei roi o dan is-adran (1) fel "cyfarwyddyd stopio".
- (3) Os yw'n ymddangos i Weinidogion Cymru, ar ôl i gyfarwyddyd stopio gael ei roi ac ar ôl iddynt ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynwyd gan yr awdurdod o dan sylw, fod yr awdurdod wedi cydymffurfio'n sylweddol â gofynion adrannau 3 i 6 o'r Mesur hwn mewn perthynas â'r gwarediad arfaethedig, rhaid i Weinidogion Cymru dynnu'r cyfarwyddyd stopio yn ôl.
- (4) Os yw'n ymddangos i Weinidogion Cymru, ar ôl i gyfarwyddyd stopio gael ei roi, ac ar ôl iddynt ystyried y sylwadau hynny, fod yr awdurdod wedi methu, mewn unrhyw ffordd sylweddol, â chydymffurfio â gofynion adrannau 3 i 6 o'r Mesur hwn mewn perthynas â'r gwarediad arfaethedig, rhaid i Weinidogion Cymru dynnu'r cyfarwyddyd stopio yn ôl ond, wrth wneud hynny, rhaid iddynt roi cyfarwyddyd adfer i'r awdurdod.
- (5) Mae "cyfarwyddyd adfer" yn gyfarwyddyd i'r awdurdod i gymryd unrhyw gamau i sicrhau bod yr awdurdod yn cydymffurfio'n sylweddol ag unrhyw ofynion yn adrannau 3 i 6 o'r Mesur hwn a bennir yn y cyfarwyddyd a rhaid i'r awdurdod gydymffurfio â'r cyfarwyddyd hwnnw.
- (6) Rhaid i awdurdod y mae Gweinidogion Cymru'n rhoi cyfarwyddyd adfer iddo gydymffurfio â'r cyfarwyddyd hwnnw.

8 Diwygio Deddf Llywodraeth Leol 1972 (p.70)

- (1) Diwygir adran 123 (Gwaredu tir gan y prif gynghorau) o Ddeddf 1972 –
  - (a) drwy fewnosod yn is-adran (1), ar ôl "Subject to the following provisions of this section," –

"and to those of the Playing Fields (Community Involvement in Disposal Decisions) (Wales) Measure 200-, "

Fifth Draft KB 16.4.08

(b) drwy fewnosod ar ôl is-adran (2A) –

“(2AA) Subsection (2A) does not apply to a disposal to which the provisions of the Playing Fields (Community Involvement in Disposal Decisions) (Wales) Measure 200- apply.”, ac

(c) drwy fewnosod yn is-adran (2B), ar ôl “by virtue of subsection (2A) above” –

“or in accordance with the provisions of the Playing Fields (Community Involvement in Disposal Decisions) (Wales) Measure 200-.”.

(2) Diwygir adran 127 (Gwaredu tir gan blwyfi a chymunedau) o Ddeddf 1972 drwy fewnosod yn is-adran (1), ar ôl “Subject to the following provisions of this section,” –

“and to those of the Playing Fields (Community Involvement in Disposal Decisions) (Wales) Measure 200-.”.

9 Gorchmynion a rheoliadau

(1) Mae unrhyw bŵer i wneud gorchmynion neu reoliadau a roddir gan y Mesur hwn –

(a) yn arferadwy drwy offeryn statudol,

(b) yn cynnwys pŵer –

(i) i wneud darpariaeth yn gyffredinol neu mewn perthynas ag achosion penodol,

(ii) i wneud darpariaethau gwahanol ar gyfer achosion gwahanol,

(iii) i wneud unrhyw ddarpariaeth gysylltiedig, darpariaeth atodol, darpariaeth arbed neu ddarpariaeth drosiannol y gwêl Gweinidogion Cymru yn dda,

(iv) sydd, yn ogystal â bod yn arferadwy mewn perthynas â'r holl achosion y mae'n gymwys iddynt, yn gallu cael ei arfer mewn perthynas â'r holl achosion hynny yn ddarostyngedig i eithriadau neu mewn perthynas ag unrhyw achos penodol neu ddsbarth penodol o achosion.

(2) Yn ddarostyngedig i isadrannau (3) a (4) mae unrhyw offeryn statudol sy'n cynnwys gorchmyn neu reoliadau a wneir o dan y Mesur hwn yn gallu cael ei ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan y Cynulliad.

(3) Ni chaniateir i offeryn statudol sy'n cynnwys –

(a) gorchmyn o dan adran 4(2), neu

(b) rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan adran 10 sy'n diwygio neu'n diddymu unrhyw ran o destun Deddf Seneddol neu Fesur Cynulliad,

gael ei wneud oni bai bod drafft o'r offeryn wedi'i osod gerbron y Cynulliad, ac wedi'i gymeradwyo drwy benderfyniad gan y Cynulliad.

(4) Nid yw is-adran (2) yn gymwys i offeryn statudol sy'n cynnwys gorchmyn sy'n gwneud darpariaeth o dan adran 12(3) yn unig).

10 Pŵer i wneud rhagor o ddarpariaethau atodol a chanlyniadol etc.

(1) Ar unrhyw adeg, drwy reoliadau, caiff Gweinidogion Cymru wneud –

Fifth Draft KB 16.4.08

- (a) unrhyw ddarpariaeth atodol, gysylltiedig neu ganlyniadol, a
  - (b) unrhyw ddarpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed,
- y maent yn credu ei bod yn angenrheidiol neu'n gyfleus at ddibenion unrhyw ddarpariaeth yn y Mesur hwn, o ganlyniad iddi, neu i roi ei heffaith lawn iddi.
- (2) Yn benodol, caiff rheoliadau o dan is-adran (1) wneud darpariaeth —
- (a) i ddiwygio neu i ddiddymu unrhyw ddeddfiad a basiwyd cyn y Mesur hwn, neu yn ystod yr un flwyddyn Gynulliad ag ef, a
  - (b) i ddiwygio neu i ddirymu unrhyw is-ddeddfwriaeth (o fewn ystyr Deddf Dehongli 1978 (p.30)) a wnaed cyn i'r Mesur hwn gael ei basio.

11 Dehongli

Yn y Mesur hwn —

diffinnir "awdurdod lleol" gan adran 2(a);

diffinnir "cae chwarae" gan adran 2(b);

diffinnir "cyfarwyddyd adfer" gan adran 7(5);

diffinnir "cyfarwyddyd stopio" gan adran 7(2);

diffinnir "cyfnod adneuo" gan adran 3(7);

diffinnir "cyfnod ymgynghori" gan adran 3(10);

diffinnir "datganiad penderfynu" gan adran 6(3);

diffinnir "datganiad o'r effaith" gan adran 3(2);

ystyr "Deddf 1972" yw Deddf Llywodraeth Leol 1972 (p.70);

mae "gwarediad arfaethedig diwygiedig" yn gynnig i waredu cae chwarae sy'n cyfeirio at warediad arfaethedig y mae'r awdurdod wedi cydymffurfio â gofynion adrannau 3 i 6 hwn mewn perthynas ag ef ond y mae ei effaith ar y materion y cyfeirir atynt yn adran 3(1) yn llai;

diffinnir "gwaredu" gan adran 2(c);

diffinnir "y gymdogaeth" gan adran 3(3); a

diffinnir "maes chwarae" gan adran 2(ch).

12 Enw byr a chychwyn

- (1) Enw'r Mesur hwn yw Mesur Caeau Chwarae (Ymgysylltiad Cymunedau â Phenderfyniadau Gwaredu) (Cymru) 200-.
- (2) Daw'r adran hon i rym ar y diwrnod y cymeradwyir y Mesur hwn gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor.
- (3) Daw darpariaethau eraill y Mesur hwn i rym ar unrhyw ddydd neu ddyddiau a benodir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn.

ATODLEN

A gyflwynir gan Adran 4

YMGYNGHOREION

- 1 Meysydd Chwarae Cymru.
Cymdeithas y Mannau Agored.
Chwarae Cymru.
Cyngor Chwaraeon Cymru.
- 2 Unrhyw glwb chwaraeon, cymdeithas neu gorff arall sy'n defnyddio'r cae chwarae yn rheolaidd.
- 3 Unrhyw awdurdod lleol (heblaw'r awdurdod sy'n bwriadu gwaredu'r cae chwarae) y mae ei ardal yn cynnwys unrhyw ran o'r gymdogaeth.
Unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol y mae ei ardal yn cynnwys unrhyw ran o'r gymdogaeth.
- 4 Age Concern.
Barnados.
Sefydliad Prydeinig y Galon.
- 5 Comisiynydd Plant Cymru.
Unrhyw Fforwm Ieuenctid Lleol sydd wedi'i sefydlu yn y gymdogaeth.
Unrhyw Gyngor Ysgol sydd gan ysgol yn y gymdogaeth.
- 6 Unrhyw gangen o'r canlynol y mae maes daearyddol eu gweithgarwch yn cynnwys unrhyw ran o'r gymdogaeth –
Merched y Wawr.
Sefydliad y Merched.